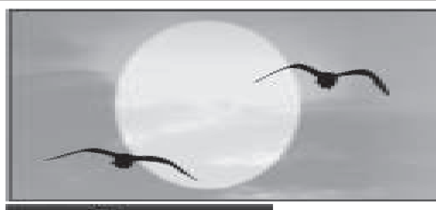

સુપ્રભાતમ્

સુરેશ પ્રા. ભટ્ટ

ફોન : ૨૩૨૨૬૨૫૧

સલામી સવારની..

ફૂલણજી આવ્યા પહેલાં ભારત નરક હતું!
દુખો-તાપ-સંતાપો અને પાપોથી ગરક હતું!
ફરક પડી ગ્યો, આ બાર મહિનામાં થૈગ્યું સ્વર્ગ -
કે વિશ્વ આખું બણગા સાંભળી મરક'તું હતું..

હાઇકુ

ભૂલે છે ભાન -
નિવેદનીયા નેતા -
સત્તા નશામાં..
(ભાજપના બાબુલાલો)

ખેલશે હવે,
કાળો, ખેલ ચોપાટ -
સંજય ગુપ્તા..
(હું ઘણું જાણું છું..)

ચિંતન

અસંભાવ્યં ન વક્તવ્યં પ્રત્યક્ષમપિ દૃશ્યતે । શિલા તરતિ પાનીયં ગીત ગાયતિ વાનરઃ ॥

'જે વસ્તુ-ઘટના બનવી-થવી અશક્ય જ હોય, અસંભવિત જ હોય છતાં તે તમે જો પ્રત્યક્ષ નજરોનજર જૂઓ તો પણ તેને ખાસ વિજ્ઞાનિક નહીં કારણ કે કોઇ અલૌકિક કારણ કે અદ્વિતીય - વિશેષ બનાવ હોઇ શકે છે. 'જેમ કે પથ્થરનું પાણી પર તરવું, કે વાંદરાનું ગીત ગાવું, આવી બાબત નજરોનજર જોવામાં આવે છતાં એને નિયમ તરીકે - સ્વીકારી શકાય નહીં.'

ઘણી ઘટના-બનાવો એવા હોય છે કે એના માટે કોઇ પૂર્વા-પાર સંબંધ હોતો નથી કે કોઇ વૈજ્ઞાનિક સમજાવી શકાય એવું તથ્ય પણ હોતું નથી. માત્ર આકસ્મિક સંજોગ ઘટેલી ઘટના હોય છે એમાં 'ચમત્કાર' જોવો એ વ્યવહારુ-પણું નથી જેમ કે બટાકા કે પપૈયાંમાં ગણપતિની મૂર્તિનો આકાર દેખાવો - વૃક્ષોમાંથી પાણી (આંસુ) ઝરવું પશુ-પંખી માનવીના અંગ-ઉપાંગમાં વૈચિત્ર્ય (વધારે કે ઓછાં) આ બધું નજરે દેખાય છે એમ છતાં પણ એમાં કોઇ રહસ્ય-ચમત્કાર-નિયમ નથી.

સુવિચાર

- પ્રેમથી પ્રેમની પ્રાપ્તિ થશે - ત્યાગથી પ્રેમની પરિતૃપ્તિ - **રમેશ ઓઝા**
- એક નવું પ્રભાત પ્રગટાવીએ - જે કોઇનાં લોહીથી લાલ ન હોય - **તોલ્સ્ટોય**
- એક છોડ, એક શાખ, એક જ મૂળ બંનેમાં જીવન સિંચન કરે છે છતાંય ફૂલ ગાય, કાંટો ભોંકાય - **એસ. ભટ્ટાચાર્ય**
- શ્રદ્ધાની ફળદ્રુપ ધરતી પર મોકળે મને સાધનાનો શ્રાવણ ભાદરવો વરસે ત્યારે સિદ્ધિની હરિયાળી લહેરાઇ ઉઠે છે - **જનકલ્યાણ**
- 'નિયત સફા તો હર તરફ નફા' અર્થાત જો માણસની નિયત સાફ હોય તો ચારે તરફથી ફાયદો થાય જ છે - **એસ. એમ. એસ.**
- જાતને બદલવા માટે અહમ્, જીદ, ગુસ્સો, નારાજગી, ઉદાસી અને બીજું ઘણું બધું છોડવું પડે છે, જે આપણે કરી શકતાં નથી. આપણે આપણાથી જ છૂટી શકતાં નથી એટલે આપણે સહેલાઇથી બદલાઇ શકતા નથી - **ડો. ચંદ્રકાન્ત મહેતા**
- શબ્દોમાં અસર પેદા કરવા શબ્દને સંવેદનામાં ઝબોળવા જરુરી છે, શબ્દો ચોપડાવી દેવાની ચીજ નથી, શબ્દો સ્પર્શવાની વસ્તુ છે - **મોરારિ બાપુ**

(સંકલન : દિપક વી. આસરા)

બોધ કથા

કેટલાક લોકોને ધંધાની, બઢતી અને વિકાસની ખૂબ ઉતાવળ આવી જતી હોય છે ધંધા માટે-પદ માટે અપરિપક્વ હોય, લાયક ન હોય છતાં ઇચ્છા-અપેક્ષા મોટી રાખતા હોય છે. સૌંદર્ય પામતાં પહેલાં સુંદર બનવું પડે.

એક ઝેન ગુરુના આશ્રમમાં એક રાજવી વિદ્યાર્થી-વિદ્યા પ્રાપ્તિ માટે દાખલ થયો. આશ્રમમાં ખંડ-પથારી-થાળી વાટકા મેળવી લીધા. બીજી સવારે વહેલો ગુરુજી પાસે ગયો અને પોતે રાજવી પરિવારમાંથી આવ્યો છે કહી ઓળખ આપી કહ્યું, મને વિદ્યા આપો!

ગુરુએ કહ્યું બેટા! તારી પથારી વ્યવસ્થિત કરી આવ્યો?

પેલો ભોંઠપ અનુભવી પાછો ગયો.

બીજે દિવસે આવી ફરી કહ્યું, હવે મને વિદ્યા આપો - ગુરુએ કહ્યું, તારો ખંડ સાફ કરી આવ્યો?

શિષ્ય પાછો ગયો. ત્રીજો બપોરે જમીને ગયો...

ગુરુએ પૂછ્યું તારાં ભોજનના વાસણ દરરોજ હું સાફ કરું છું આજે તું જ જાતે તારાં વાસણ ઘસીને આવ.

શિષ્યને હવે પોતાની લાયકાત સમજાઇ અને આશ્રમના બધા નિયમોનું પાલન કરવા લાગ્યો. મનથી નક્કી કર્યું, હવે જયાં સુધી ગુરુજી જાતે નહીં બોલાવે ત્યાં સુધી હું 'વિદ્યા આપો' એમ કહી એમની પાસે જઇશ નહીં..

Email - sureshchandrabhatt18@gmail.com

ગુજરાત વિધાનસભાની પ્રથમ ચૂંટણી કઇ સાલમાં યોજાઇ?

ગુજરાતની રાજનીતિ

(૧) વલ્લભી રાજયની સ્થાપના કોણે કરી હતી?
(અ) ભટર્ક (બ) વાલમ
(ક) વિક્રમ (ડ) ભૈરવ

(૨) ઇ.સ. ૧૪૧૧ થી ૧૫૭૩ સુધી ગુજરાતમાં કોનું શાસન ત્હતું?
(અ) ચાવગનું (બ) સોલંકીનું
(ક) સુલતાનોનું (ડ) રાજપૂતોનું

(૩) મોગલોએ શાસન વ્યવસ્થામાં કોને પ્રોત્સાહન આપ્યું હતું?
(અ) મંદિરોને (બ) સંગીતને
(ક) ચિત્રકલાને (ડ) સામંતશાહીને

(૪) કોના સૂચન પ્રમાણે ગુજરાતના રજવાડાઓનું સાત વર્ગમાં વિભાજન થયું હતું?
(અ) કર્નલ રીપન (બ) કર્નલ વોકર
(ક) કર્નલ ડિરિઝ (ડ) કર્નલ હેસ્ટિંગ

(૫) ગુજરાત વિધાનસભાની પ્રથમ ચૂંટણી કઇ સાલમાં યોજાઇ?
(અ) ઇ.સ. ૧૯૬૦ (બ) ઇ.સ. ૧૯૬૧
(ક) ઇ.સ. ૧૯૬૨ (ડ) ઇ.સ. ૧૯૬૩

(૬) ગુજરાતમાં ધુવારણ વિદ્યુત મથક કોણે શરું કર્યું?
(અ) ચીમનભાઇ પટેલ (બ) બળવંતરાય મહેતા
(ક) ડૉ. જીવરાજ મહેતા (ડ) અમરિસંહ ચૌધરી

(૭) ગરીબી હટાવવા માટેની અંત્યોદય યોજના ગુજરાતના કયા મુખ્યમંત્રીએ દાખલ કરી હતી?
(અ) માધવસિંહ સોલંકી (બ) બાબુભાઇ પટેલ
(ક) ઘનશ્યામભાઇ ઓઝા (ડ) અમરસિંહ ચૌધરી

(૮) ગુજરાતમાં કન્યા કેળવણી કોણે મફત કરી?
(અ) માધવસિંહ સોલંકી (બ) અમરસિંહ સોલંકી
(ક) ચીમનભાઇ પટેલ (ડ) ઘનશ્યામભાઇ ઓઝા

(૯) સુઝલામ-સુફલામ યોજના કયા મુખ્યમંત્રીએ ઘડી?
(અ) કેશુભાઇ પટેલ (બ) શંકરસિંહ વાઘેલા
(ક) સુરેશભાઇ મહેતા (ડ) નરેન્દ્ર મોદી

(૧૦) ગુજરાતમાં ભૂકંપ વખતે કયાં મુખ્યમંત્રીએ સતત સંપર્કમાં રહી ઉમદા કામગીરી કરી હતી?
(અ) નરેન્દ્રભાઇ મોદી (બ) કેશુભાઇ પટેલ
(ક) સુરેશભાઇ મહેતા (ડ) શંકરસિંહ વાઘેલા

(૧૧) નીચેના પૈકી કઇ સત્તા રાજય સરકાર પાસે હોતી નથી?
(અ) વહીવટી સત્તા (બ) નાણાકીય સત્તા
(ક) મૃત્યુદંડની સત્તા (ડ) ધારાકીય સત્તા

(૧૨) ઇ.સ. ૧૮૩૪માં ગુજરાતમાં સૌ પ્રથમ અંગ્રેજી શાળા કયાં સ્થપાઇ હતી?
(અ) સુરત (બ) રાજકોટ
(ક) કચ્છ (ડ) અમદાવાદ

(૧૩) ગુજરાત ઇન્ફ્રાસ્ટ્રકચર બોર્ડની રચના કયા વર્ષમાં કરવામાં આવી?
(અ) ૧૯૯૦માં (બ) ૧૯૯૭માં
(ક) ૧૯૯૫માં (ડ) ૧૯૯૮માં

(૧૪) ભારતનું એકમાત્ર કયું પોર્ટ ગુજરાતે વિકસાવ્યું છે?
(અ) ઓઇલ પોર્ટ (બ) કેમિકલ પોર્ટ
(ક) સોલ્ટ પોર્ટ (ડ) ફીશ પોર્ટ

(૧૫) ગુજરાતના કૃષિ મહોત્સવમાં ખેડૂતોને કયું કાર્ડ આપવામાં આવ્યું છે?
(અ) બીપીએલ કાર્ડ (બ) રેશનીંગ કાર્ડ
(ક) સોઇલ હેલ્થકાર્ડ (ડ) પાક વિમા કાર્ડ

વિવિધા

વિષય : આ સપ્તાહમાં આવતા વિશ્વના વૈજ્ઞાનિકોના જન્મદિવસ

- ૨૨ મે ૧૯૧૨ — હર્બટ સી. બ્રાઉન - ઇંગ્લેન્ડમાં જન્મેલા અમેરીકન રસાયણ વૈજ્ઞાનિક, ઓર્ગેનો બોરેન્સની શોધ બદલ ૧૯૭૯માં નોબલ પારિતોષિક મળ્યું
- ૨૨ મે ૧૯૦૩ — વ્યેશ - એન્ડ્રે રોકાર્ડ - ફ્રેન્ચ ગણિતશાસ્ત્રી અને ભૌતિક શાસ્ત્રી, ફ્રેન્ચ એટ્રોમોર્કેબોલ્મ બનાવનાર સહાયક વૈજ્ઞાનિક
- ૨૩ મે ૧૯૫૩ — કલાઇડ વિંગેન્ડ - અમેરીકન ભૌતિકશાસ્ત્રીના વૈજ્ઞાનિક, ૧૯૫૦માં એટોમીટ બોમ્બની રચના માટે એન્ટીપ્રોટોનના સહાયક સંશોધક
- ૨૩ મે ૧૯૧૨ — વિલિયમ આર. બાલ્કોન - આફ્રિકન એન્થ્રોપોલોજીસ્ટ, ૧૯૫૩-૫૭ દરમિયાન નોર્થવેસ્ટર્ન યુનિ.ના વિભાગીય અધ્યક્ષ તરીકે સેવા આવનાર
- ૨૪ મે ૧૮૯૮ — હેલન બુક ટસીન - અમેરીકન તબીબ અને વૈજ્ઞાનિક પીડિયાટ્રીક કાર્ડીયોલોજીના સ્થાપક
- ૨૪ મે ૧૯૦૩ — ઓર્થર માર્ટીન બિનબર્ગ - કેનેડીયન હાર્ટ સર્જન, હૃદયની ધમનીની સફાઇની ટેકનિક વિકસાવનાર
- ૨૫ મે ૧૯૦૧ — કાર્લ વેન્જર - જર્મન ફીઝીક્સ કેમેસ્ટ્રી અને મેટાલોજીસ્ટ - 'સોલ્ટ સ્ટેટ કેમેસ્ટ્રી'ના પિતાનું બિરુદ મેળવાનર
- ૨૫ મે ૧૮૮૯ — ઇગોર આઇ. સિકોરસ્કી - રશિયામાં જન્મેલા અમેરિકન ભૌતિકશાસ્ત્રી હેલીકોપ્ટરની ડિઝાઇન બનાવનાર વૈજ્ઞાનિક
- ૨૬ મે ૧૮૭૪ — હેનરી ફાર્મેન - ફ્રેન્ચ એવીયેટર અને એરક્રાફ્ટ ડિઝાઇનર - વિમાનના કંટ્રોલ માટે એલરોનના શોધક
- ૨૬ મે ૧૮૬૭ — ગુલીયસ સ્ટીગલીઝ - અમેરીકન રસાયણ વિજ્ઞાની, ઓર્ગેનીક કમ્પાઇ કમ્પાઉન્ડ પર પ્રકાશની અસર વિશે સંશોધન કરનાર
- ૨૭ મે ૧૯૦૭ — રાસેલ કાર્સન - અમેરીકન મરીન બાયોલોજીસ્ટ, દરિયાઇ પ્રદૂષણ વિશે સંશોધન કરી લેખ લખનાર
- ૨૭ મે ૧૯૦૧ — કોર્નાડ આર્નોલ્ડ એલ્વઝેમ - અમેરીકન બાયોકેમીસ્ટ. નિકોટીનીક એસીડ વિટામીન છે તેવું સાબિત કરનાર

ખજાનો

- ડૉ. અનિલ પટેલ

anilbhaikpatel@gmail.com

- ૨૮ મે ૧૯૧૫ — જોસેફ એચ. ગ્રીનબર્ગ - અમેરીકન એન્થ્રોપોલોજીસ્ટ, આફ્રિકન કલ્ચર અને ભાષા પર સંશોધન કરનાર
- ૨૮ મે ૧૯૧૧ — અલ્ફ્રેડ ઓ. નાયર - અમેરીકન ભૌતિક વિજ્ઞાનિક, આઇસોટોપ માટેની સ્પેકટ્રોસ્પોકીક ટેકનિક વિકસાવનાર

ગયા સપ્તાહનો સવાલનો જવાબ

સવાલ - અમેઠી મતવિસ્તારમાં કેન્દ્ર સરકારે કયો પ્રોજેક્ટ રદ્દ કરતાં રાહુલ ગાંધી નારાજ થયા છે?

જવાબ - મેગા ફૂડ પાર્ક પ્રોજેક્ટ

સાચા ઉત્તર આપનાર પત્ર મિત્રો

(૧) ઋજિત એમ. રાવલ : સે-૭ડી, ૧૨૨૨/૨
(૨) નટુભાઇ દરજી : પેથાપુર
(૩) મહેશભાઇ એમ. જાદવ : સે-૩૦
(૪) મૂળજીભાઇ પરમાર 'દધિ' - સે-૭
(૫) જયેન્દ્ર એન. પાઠક : સે-૬બી, ૬૨૦/૧
(૬) કુ. આંચલ બી. પરમાર : ૧૪૫૯/૨, સે-૨બી
(૭) ધાર્મિક એસ. પટેલ : ધોળેશ્વર મહાદેવ પાસે, ગાયત્રી રેસીડેન્સી

આ સપ્તાહનો સવાલ (જવાબ એક સપ્તાહમાં મોકલો)

કયા આઇએએસ અધિકારીની મેટ્રો રેલ પ્રોજેક્ટમાં ભ્રષ્ટાચાર કરવા બદલ ધરપકડ થઇ છે?

ગાંધીનગર સમાચાર - ખજાનો વિભાગ

બ્લોક નં. ૬૮૪/૧, સેક્ટર-૮ ગાંધીનગર

સાચા જવાબો

(૧) બ (૨) ક (૩) ક (૪) બ (૫) ડ (૬) ક (૭) અ (૮) અ (૯) ક (૧૦) બ (૧૧) બ (૧૨) ક (૧૩) ક (૧૪) ક (૧૫) અ

પૂ. બ્રહ્મવિહારી સ્વામીનો 'કોહિનૂર' મંત્ર... Give, Forgive and Believe...

નોખું વિચારો, અનોખા બનો... ગાંધીનગર કલ્ચરલ ફોરમની અર્ક વ્યાખ્યાનમાળામાં સ્વામિનારાયણ અક્ષરધામના તેજસ્વી સંતની અંગ્રેજી-ગુજરાતી-સંસ્કૃત ભાષાના પ્રભુત્વ સાથે સુંદર દૃષ્ટાંતો અને અસ્ખલિત મધુર વાણીએ શ્રોતાઓને મંત્રમુગ્ધ કરી દીધાં : 'થેંક્યુ અને સૉરીનો તમારો એક ફોન તમારી રાતની ઊંઘ અને સવાર સુધારી દેશે' જેવાં જીવન જીવવાનાં હકારાત્મક વિચારોનું વાવેતર કર્યું

'ઓમ પૂર્ણ મદ, પૂર્ણ ઇદમ્, પૂર્ણાત પૂર્ણમ ઉદચ્યતે' ના શ્લોકના ઉચ્ચાર સાથે જ અંગ્રેજીમાં મહેમાનોને આવકાર આપી બહુ જ સહજ વક્તવ્ય શરૂ કર્યું. ૯૦ વર્ષના ન્યૂરોસર્જનના આમંત્રણને માન આપી પહોંચેલા પૂ. બ્રહ્મવિહારી સ્વામીને ડૉક્ટરે કહેલું, **'If you have someting to say'** અને એ વાક્ય પ્રમાણે જ મારી પાસે તમને કંઇક કહેવા જેવું છે, જે કહેવા આવ્યો છું. અક્ષર પુરુષોત્તમ બોચાસણવાસી સંસ્થાના યુવા અને જ્ઞાની સાધુ ગાંધીનગર કલ્ચરલ ફોરમની અર્ક વ્યાખ્યાનમાળાના વક્તા હતા...

નોખું વિચારો, અનોખા બનો... નું પ્રવચન સાંભળવા ગાંધીનગરનો ટાઉનહોલ શિસ્તબદ્ધ શ્રોતાઓથી ભરાયેલ હતો. સ્વામીજીના આગમન પહેલાં વાગતું સંગીત ભક્તિમય માહોલ જમાવી ચૂક્યું હતું. સ્વામીના આગમન સાથે 'ઇતની શક્તિ હમેં દેના દાતા, મનકા વિશ્વાસ કમજોર હો ના' પ્રાર્થના સાથે વાતાવરણમાં લોબાનની ખુશ્બુ મહેંકતી હોય એવું બની ગયું... સ્વામીનું પુષ્પગુચ્છથી સ્વાગત જ્યોતિન્દ્ર વ્યાસ, મહેન્દ્ર ગજ્જર અને ડે. મેયર કાર્તિક પટેલે કર્યું. આંતરિક ઉત્કર્ષ માટેના આ મહાયજ્ઞમાં આપ સૌનું સ્વાગત છે એમ કહી હિરેન ભટ્ટે સૌને ઉમળકાભેર આવકાર્યા...

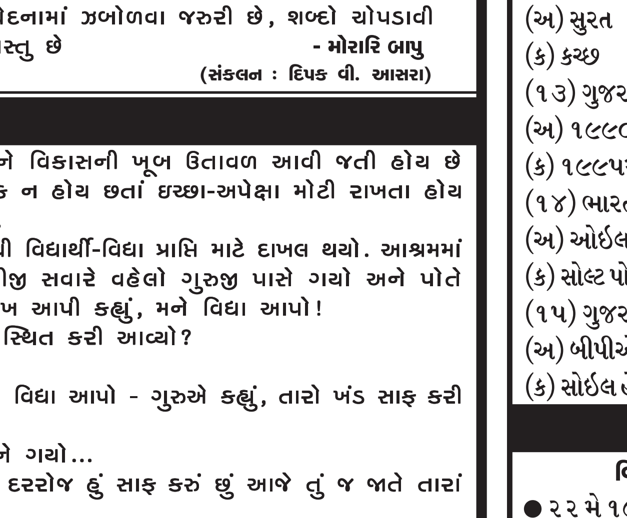

'ગાંધીનગર કલ્ચરલ ફોરમ'ના અધ્યક્ષ કૃષ્ણકાન્ત જહાએ ત્રણ માસથી સંકલ્પ હતો, ૨૬ જેટલાં ફોન કૉલ્સ બાદ એમની પ્રાર્થના ફળતાં ઇન્ટરનેશનલ સ્પિકર પૂ. બ્રહ્મવિહારી સ્વામીની વાણીનો લ્હાવો આજે આપને મળી રહ્યો છે. સમાજ સંવેદનશીલ બને, કલા-સંસ્કૃતિ-સાહિત્યનો પ્રચાર-પ્રસાર થાય એ માટે મનોરંજનથી મનોમંજન સુધી સંસ્થા કાર્યરત છે. ગાંધીનગરનો ઇતિહાસ લખાય ત્યારે કલ્ચરલ ફોરમના પ્રયત્નની નોંધ લેવાય એવાં મજબૂત મનસૂબા સાથે વિચારોના આદાન-પ્રદાનમાં વ્યાખ્યાનમાળાથી જીવનનો અર્ક પિવરાવવો અને આ હજારમાંથી પાંચ જણમાં જીવનમંદિરની આરતીની ઝાલર વાગે તો આ યજ્ઞ સફળ કહેવાશે એવું ચોટદાર વક્તવ્ય કૃષ્ણકાન્ત જહાએ આપી પૂ. સ્વામીને મંચ અને માઇક સોંપી દીધાં...

ઉઘડતે પડદે
સંજય થોરાત

hellogandhinagar@gmail.com

યહુદી ધર્મની પ્રેરણાદાયક વાત. દુનિયામાં સૌથી મજબૂત વસ્તુ કઇ? સ્ટીલ, સ્ટીલને આગ બાળે, આગ - આગને પાણી બુઝાવે, પાણી - સૂર્ય બાષ્પીભવન કરે, સૂર્ય-વાદળાં એને ઢાંકે, વાદળા-પવન એને ઉડાવે, પવન-માણસ એને રોકી દે, માણસ-ભયથી ડરે, પણ એના સત્કર્મ-સદ્વિચારથી ભય ભાગે જેવી ચોટદાર વાત સાથે સ્વામી પ્રથમ કિસ્સામાં જ શ્રોતાઓને પકડમાં લઇ લીધાં...

આઇ.આઇ.એમ.ના ત્રણ હોંશિયાર વિદ્યાર્થી અમેરિકા, ઇંગ્લેન્ડ અને ભારતના હોય છે જે ચર્ચામાં ફાધર બને છે. ફ્રેન્ડ્સ યુનિયનની જેમ ૨૦ વર્ષે એક જગ્યાએ ભેગા થાય છે. ઇંગ્લેન્ડનો ફાધર ઓસ્ટીન મોરીસ ગાડી લઇ ઓન ટાઇમ હાજર થાય છે. અમેરિકન ૧૫ મિનિટ મોડો પણ પોતાને સમયસર ગણાવતો મોબિલ ગાડીમાં આવે છે, જ્યારે ભારતીય મોડો આવે છે પણ બ્રાન્ડ ન્યૂ રોલ્સ રોયસ ગાડીમાં આવે છે... બધાં પોતાને મળેલી ગાડી પરથી કન્ફેસ કરે છે કેવી રીતે પૈસા મળ્યાં. ઇંગ્લેન્ડ વાળો સર્કલમાં પડેલાં પૈસા, અમેરિકન લાઇનની અંદર પડેલાં પૈસા અને ભારતીય આકાશમાં પૈસા ફેંકે ભગવાનને જોઇએ એટલા લઇ લે બાકીનાં મારા, જેવી સાચા સંદેશા વાળી કાલ્પનિક વાત કરે છે... આ વાતનો સંદેશો વિચારભેદની વાત સ્પષ્ટ કરે છે.

૧૯૬૨માં ટોની પાર્કર નામનો પત્રકાર ઇંગ્લેન્ડની પ્રસિદ્ધ બેલમાર્ક જેલમાં રોબર્ટ એલગર્ટનો ઇન્ટરવ્યૂ કરવા જાય છે. એ પૂછે છે, 'હું તમને ક્રિમીનલ કહું?' એણે જવાબ આપ્યો, 'માત્ર ક્રિમીનલ નહીં પ્રોફેશનલ ક્રિમીનલ કહો, મેં આખી જિંદગી ક્રિમીનલનું જ કામ કર્યું છે.' આ બંનેનો જે વાર્તાલાપ સ્વામીએ વર્ણવ્યો એ અદ્ભૂત હતો, અને એનું તાત્પર્ય એટલું જ હતું કે વિચારના બળે તો ગુનેગાર પણ સત્ય બની જાય...

આરબમાં કોહિનૂરની કિંમતનું વર્ણન આવ્યું છે. એવો અમૂલ્ય હીરો હું જો તમને આપું તો શું થાય? માણસ મુઠ્ઠીમાં પકડે, મુઠ્ઠી ખિસ્સામાં મૂકે, પણ બાજુવાળાને, મિત્રને, પત્નીને, ઘરમાં, બેંકમાં કે ઇવન જે સાધુએ આપ્યો એને પણ પાછો ન આપે, માણસને ક્યાંક વિશ્વાસ નથી બેસતો અને એ ભગવાને આપેલી ભેટ પણ પાછી નથી આપી શકતો જેવી વાત આજનાં સંદર્ભે કરી હાસ્ય સાથે તાળીઓ મેળવી લીધી...

વિચારથી સર્જન અને વિસર્જન થાય છે. માણસ જન્મે શ્વાસ લેતો થાય ત્યારથી જ વિચાર કરતો થાય છે. વિચાર રોકી શકાતા નથી. માણસના ન્યૂરોને ૧૦૦ અબજ કનેક્શન્સ છે. કલાકના ૭૦ હજાર વિચારો આવે છે. બુદ્ધના હિસાબે મિનિટે બેલાખ ૩૭ હજાર વિચારો આવે છે. એટલે વિચારોના માલિક બનો તો રાજા બનાય... જર્મન જુઓલોજીસ્ટ કાર્લ્ઝન નોટનો ગોરિલા - ચિમ્પાંઝી - બોનોબો વાંદરાની વાત કરી. સ્ક્રૂ ડ્રાઇવર મારી ફેંકેલો ગોરિલાને કલાક સુધી ખબર નહીં પડે, ચિમ્પાંઝી અરધા કલાકમાં પકડવાનું શીખી કિડી-મકોડા મારશે જ્યારે બોનોબો અરધો કલાકમાં સ્ક્રૂડ્રાઇવરથી દરવાજાના સ્ક્રૂ ખોલી બહાર નીકળીને ઉભો રહેશે, વિચારમાં આ તાકાત છે...

સિંહ ૫૦૦ વર્ષ પહેલાં ગુફામાં રહેતો હતો અને ગાય ઘાસ ખાતી હતી, તેઓ આજે પણ એ જ કરે છે. જ્યારે માનવી ક્યાંનો ક્યાં પહોંચી ગયો છે. એપોલો-૧૧ જ્યારે અવકાશમાં ગયું ત્યારે એમાં જે માત્ર ૬૪ કે.બી.નું કોમ્પ્યુટર હતું. આજે સિલિકોન ચિપ્સ સસ્તી થઇ ગઇ છે. સ્માર્ટ ફોન એ વાત જૂની થઇ ગઇ હવે તો સ્માર્ટ રોડ, સ્માર્ટ હોમ્સ, સ્માર્ટ વોશિંગ મશીન આવવાની તૈયારીમાં છે. જે આવનારાં પાંચ જ વર્ષમાં આવશે. પુરુષોની રજીસ્ટ્રેશન પ્રોસેસ લેન્થી છે, અને એ જલ્દી રજીસ્ટર્ડ કરતો નથી, સ્માર્ટ ઇક્વિપમેન્ટથી ઓટોમેટિક બધાં કામ આસાન થઇ જશે!

સ્માર્ટ મિરર પણ આવી જશે. નેનોટેકનોલોજી, ફૂડ પ્રિન્ટીંગ અને પ્રોગ્રામેબલ ચિંગમ્સ મળતી થશે. એક ચિંગમ મોંમાં મુકો એટલે પહેલાં ગુલાબજાંબુ, પછી રોટલી-દાળ-ભાત-શાક અને છેલ્લે મુખવાસ એટલે ચિંગમ્સ ખલાસ! બગલમાં મોગરાંના બે સેન્ટ મુકી દેશે એટલે લાઇફટાઇમ સુવાસ આવતી થશે. બાયોગ્રાફિકલ ગ્લાસિસ આવશે જેનાથી સામેની વ્યક્તિની ઓળખ મળી જશે. બાહ્ય પ્રગતિ વિચારથી થાય છે એમ અંતરની પ્રગતિ પણ વિચારથી થાય છે. દૃષ્ય એ વાતાવરણને આધારે નથી... લેટેસ્ટ નોલેજ અને એ પણ રેફરન્સ સાથે કહી સાધુએ સૌને મોહી લીધાં...

પૂજ્ય બ્રહ્મવિહારી સ્વામી એટલે જ્ઞાનનો વહેતો ધોધ, વાણીમાં મિઠાશ અને ચુંબકીય તત્ત્વ, તર્કબદ્ધ, સચોટ ઉદાહરણ, હળવી શૈલી, ભાષા પરનું અદ્ભૂત પ્રભુત્વ, અંગ્રેજી પણ માણવી ગમે એવી. વિશ્વસ્તરે વિવિધ માનવતાવાદી કાર્યોમાં જોડાયેલાં સ્વામી સ્વામીનારાયણ સંસ્થાના ૮૦૦ પૈકીના એક વિશિષ્ટ સાધુ... મેડીસીન માટે ઓક્સફર્ડમાં પસંદગી પામ્યા પણ સેવાના મિશન માટે સાધુ થયાં. ફ્રાંક ક્રિકેટીયન ટીમના સભ્ય છે જેમણે ગાંધીનગરના અને દિલ્હી અક્ષરધામના વોટર શૉની થીમ માટે અનન્ય યોગદાન આપેલું છે. સત્સંગ પ્રવૃત્તિમાં આનંદ સ્વામી અને ઇશ્વરચરણ સ્વામીનાં સાંનિધ્યમાં તૈયાર થયા હોવાથી એમના વક્તવ્યમાં એ ગુરુની છાંટ દેખાય છે.

(અનુસંધાન પાના નં. ૬ પર)

એક પગલું સકારાત્મક અભિગમ ભણી

આખી જિંદગી ગામડાંમાં નોકરી કરી બેન. "હવે તો નિવૃત્ત થઇને તાલુકા મથકે રહેવા જવું છે. હા, ભાઇ સારી વાત છે પરંતુ આપના સંતાનોને ત્યાં ફાવશે ને? જુઓ બેન, વાત જાણે એમ છે કે મારા નાના દીકરા માટે જ અમે તાલુકા મથકે રહેવા જવાનું વિચાર્યું છે કારણ કે અમારો નાનો દીકરો બહુ જ હોંશિયાર છે. તેને એસ.એસ.સી.નું પરિણામ આવે એટલે તેને પાટનગરની કોઇ નામાંકિત શાળામાં તેને વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં પ્રવેશ મળી જાય અને તેનું ભાવિ સુધરી જાય."

ઉપરોક્ત સંવાદ એક સુશિક્ષિત વાલી સાથે તાજેતરમાં જ થયો કે જેઓ લગભગ છેલ્લા ૩૫ વર્ષથી શિક્ષણ સાથે સંકળાયેલા છે.

મેં સહજ ભાવે પૂછ્યું કે ભાઇ આપનો ચિરંજીવી ધો.૧૧માં પ્રવેશ લઇને પાટનગરથી તાલુકા મથકે દરરોજ અપડાઉન કરશે? ભાઇ કહે, 'હા, બેન એ તો એમ જ કરવું પડે ને?'

મેં વળતો પ્રશ્ન પૂછ્યો કે 'ભાઇ તમે ખરેખર આપના ચિરંજીવીનું ભાવિ ઉજ્જવળ થાય તેવું ઇચ્છો છો?' અરે હા, બેન એ તો કાંઇ પૂછવાનો પ્રશ્ન છે?

હવે મારાથી રહેવાયું નહીં, મેં કહ્યું ભાઇ હવે તમે મને બેન જ કહો છો તો પાંચ મિનિટ મારી વાત સાંભળો. મેં કહ્યું આપનું સંતાન ધોરણ-૧૦માં ૧૦૦% ઉત્તમ પરિણામ લાવશે એ નક્કી અને પાટનગરની શાળામાં પ્રવેશ મળી જાય એ પણ નક્કી પરંતુ પછીની વાત તમે ગંભીરતાથી વિચારો જો તમે તમારા સંતાનની કારકિર્દી જ્વલંત બને તેવું ઇચ્છતા હો તો તેને અપડાઉન કરવું પડે તે મને થોડું ખૂંચે છે. તેનો રોજનો ૨ કલાકનો સમય અપડાઉનમાં અવશ્ય જાય અને ૨ કલાક રોજના એટલે જરા ગણતરી કરો કે માસના સરેરાશ ૨૩ કલાક / ૨ કરતા ૪૬ કલાક એક માસના અને એવા ૧૦ માસના ૪૬ કલાક એટલે ૪૬૦ કલાક ૨ સેમેસ્ટરના અપડાઉન કરનાર વિદ્યાર્થીના વેડફાય અને એમાં વાલી સીધા ભાગીદાર સામે પરિણામની અપેક્ષા મોટી જ્યારે વિજ્ઞાન પ્રવાહના વિદ્યાર્થી માટે મિનિટ મિનિટ અગત્યની હોય છે, ખરુંને વળી ગમે તે સીઝન હોય ઘેર કે શાળાએ વહેલું મોડું પણ થાય, અવારનવાર કસોટીઓ, પ્રેક્ટિકલ વગેરેમાં નિયમિત હાજર રહેવું પડે આ બધામાંથી આપના સંતાનને પસાર થવું પડે, આ બધી બાબતોની અસર તેના પરિણામ પર પડી શકે છે એ આપે વિચાર્યું ભાઇ?

દરેક સુશિક્ષિત વાલી પોતાના સંતાનના ઉજ્જવળ ભાવિ માટે સમજદારીપૂર્વક યોગદાન આપી તેની કારકિર્દી ઘડવામાં પ્રેરણાસ્રોત બની રહે તો સમાજને ચોક્કસ પ્રગતિશીલ સંસ્કારી યુવાધન મળશે અને યુવાધન પોતાના મા-બાપે આપેલ યોગદાનને સલામ કરશે

આપ એવું કરો કે આપ જ બે વર્ષ માટે પાટનગરમાં રહેવા આવી જાવ અને તેના અભ્યાસમાં મહત્તમ ઉપયોગી થઇ તેને અપડાઉનના બોજામાંથી મુક્ત રાખો તો મારી દૃષ્ટિએ વધારે રુચિકર લાગે છે. અરે, તેથી વિશેષ તેની પ્રગતિમાં તેના અભ્યાસમાં કે તેની કોઇ મુશ્કેલીમાં તમે સાથે રહેતા હો તો તરત તેની જરૂરિયાત મુજબ તમે પહોંચીને તેને સહાનુભૂતિ આપી શકો અને એથીયે વિશેષ આજના જમાનામાં સંતાનને મા-બાપની હૂંફ એ નજદિકતાની ખોટ છે તે તમે પૂરી કરી શકશો જેના લીધે આપનાથી નજીક રહેને આપનું સંતાન અભ્યાસ કરશે તો ઘણાં બધાં સકારાત્મક પરિબળો અદૃશ્ય રીતે તેના અભ્યાસને વેગ આપશે. બીજું તેના મિત્રવર્તુળથી પણ આપ માહિતગાર રહી શકો. શાળાની વાલી મિટીંગમાં નિયમિત જઇ તેના અભ્યાસની પ્રગતિ જાણી અને તેમાં જણાતી કે જાણવા મળે તે ત્રુટીઓને આપ પૂરવા પ્રયત્નશીલ થઇ શકો. અને આજના વિદ્યાર્થીને ઉપયોગી થઇ તેની સાથે રહી સકારાત્મક અભિગમ કેળવી સંતાનના અભ્યાસની પ્રગતિમાં સહભાગી થવાનો અનેરો આનંદ મળશે.

ખરેખર બેન મેં આટલું બધું વિચાર્યું જ નહોતું. આપની વાત સો ટકા વિચારીને અમલમાં મૂકવા યોગ્ય છે. અમે દંપતિ આપના સુઝાવને વધાવીને આજથી અમલી બનાવવા અને અમારા ચિરંજીવીના ભાવિને ઉજ્જવળ બનાવવાની તૈયારીમાં લાગી જઇશું. ખૂબ ખૂબ આભાર.

આ નાના પ્રસંગ પરથી ચોક્કસ કહી શકાય કે દરેક સુશિક્ષિત વાલી પોતાના સંતાનના ઉજ્જવળ ભાવિ માટે સમજદારીપૂર્વક યોગદાન આપી તેની કારકિર્દી ઘડવામાં પ્રેરણાસ્રોત બની રહે તો સમાજને ચોક્કસ પ્રગતિશીલ સંસ્કારી યુવાધન મળશે અને યુવાધન પોતાના મા-બાપે આપેલ યોગદાનને સલામ કરશે.

- અસ્મિતા એ. દવે